

SZINTVIZSGA FELADATOK

a

Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara

hatáskörébe tartozó szakképesítésekhez

Érvényes: 2016. szeptember 1-től, az 56/2016 (VIII.19.) FM rendelettel kiadott szakmai és vizsgáztatási követelmények alapján indított szakképesítésekre.

Szakképesítés azonosító száma és megnevezése:

34 541 10 Tejipari szakmunkás

Feladat sorozatjele: Ti. III.

Szintvizsga időtartama:	120 perc
Elérhető maximális pontszám:	100 pont
Feladatok száma:	3 részfeladat

Felhasználható: 9. évfolyam, február 01-től április 30-ig.
Javító-, illetve pótló-vizsgán: június 15-től augusztus 30-ig

Feladatok helyszíne: tanműhely, tanterem

Szakképesítés azonosító száma és megnevezése:

34 541 10 Tejipari szakmunkás

Feladat sorozatjele: Ti. III.

Érvényes: 2016. szeptember 1-től

Ti. III./A feladat

Rendelkezésre álló időkeret: 30 perc

Felkészülési idő: - perc

Adható maximális pontszám: 30 pont

A feladat típusa: írásbeli

A tej hőkezelési eljárásainak, technológiai paramétereinek, alkalmazási példák ismerete

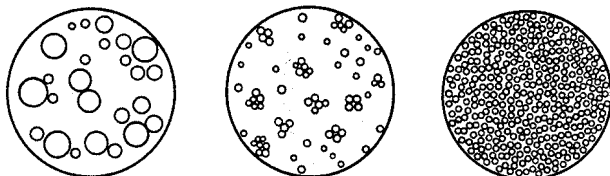
A feladat meghatározása, leírása:

- a.) A termékek gyártásánál nagyon fontos, hogy ismerjük a helyes technológiai paramétereket, folyamatokat. Írja be az alábbi táblázatba a hőkezelési eljárásokkal kapcsolatos hiányzó adatokat!

A tejiparban alkalmazott hőkezelési eljárások

Hőkezelési eljárás	Hőmérséklet °C	Hőntartási idő sec	Alkalmazási példa
Termizálás.	62-65	600-1800	
		10-40	Sajtfélék, fogyasztói tej
Magas hőmérsékletű hőkezelés		1-2	
			Féltartós, tartós tej és ízesített tejkészítmények, habtejszín
Sterilizálás			Kávétejszín, sűrített tej

- b.) Ismertesse a homogénezés hatását a tejben lévő zsírgolyócskákra! Ismertesse fogalmát, célját, megvalósítását!

- fogalom:

Szakképesítés azonosító száma és megnevezése:

34 541 10 Tejipari szakmunkás

Feladat sorozatjele: Ti. III.

Érvényes: 2016. szeptember 1-től

- cél:

- megvalósítás:

c.) Mutassa be az alvasztás folyamatát!

Ti. III./B feladat

Rendelkezésre álló időkeret: 40 perc

Felkészülési idő: -

Adható maximális pontszám: 30 pont

A feladat típusa: írásbeli, szakmai számítás

A feladat meghatározása, leírása: Mértékegység átváltás, arányosság alkalmazása

Végezze el a következő szakmai számítást!

Egy tejüzemnek a gyártási programja 22000 db pohár 0,2 l-es, 13500 tasak 0,5 l-es és 4300 db literes kakaós tej készítését írja elő.

Anyagnorma előírás 100 liter kakaós tej gyártásához: 94,5 liter sovány tej, 7,55 kg cukor, 2,52 kg kakaópor,

Szakképesítés azonosító száma és megnevezése:

34 541 10 Tejipari szakmunkás

Feladat sorozatjele: Ti. III.

Érvényes: 2016. szeptember 1-től

Mennyi anyag szükséges a fent leírt termékek előállításához? (sovány tej, kakaópor, cukor)

A feladat részletezése:

A számítási feladathoz alpműveletek végzésére alkalmas számológép használata megengedett, a részeredményeket rögzítse írásban a biztosított pecsétellátott lapon. A kérdésekre válaszoljon szövegesen!

A feladat értékelésének szempontjai, követelményei:

Szakmai feladat helyes értelmezése, számolási készség, logikus gondolkodás.

Ti. III./C feladat

Rendelkezésre álló időkeret: 50 perc

Felkészülési idő: -

Adható maximális pontszám: 40 pont

A feladat típusa:

Gyakorlati, szóbeli feladat, tejátvitel folyamata

A feladat meghatározása, leírása:

Végezze el a tanüzembe beérkező nyerstej mennyiségi és minőségi átvételének egy tetszőleges vizsgálatát! Ismertesse a folyamat jelentőségét, a megvalósítás lépéseit a munkavédelmi és higiéniai előírások betartásával! Ismertesse az ide vonatkozó munkavédelmi, higiéniai szabályokat!

A feladat értékelésének szempontjai, követelményei:

A helyes feladatértelmezés, logikus gondolkodás, önálló munkavégzés, üzembe-helyezés, munkavédelmi, higiéniai szabályok ismerete

összes idő:	Ti III./A.	30 perc
	Ti III./B.	40 perc
	Ti III./C	<u>50 perc</u>
		120 perc
összes pont:	Ti III./A.	30 pont
	Ti III./B.	30 pont
	Ti III./C	<u>40 pont</u>
		100 pont

ÚTMUTATÓ

SZINTVIZSGA FELADATOK

MEGOLDÁSÁHOZ

a

Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara

hatáskörébe tartozó szakképesítésekhez

Érvényes: 2016. szeptember 1-től, az 56/2016 (VIII.19.) FM rendelettel kiadott szakmai és vizsgáztatási követelmények alapján indított szakképesítésekre.

Szakképesítés azonosító száma és megnevezése:

34 541 10 Tejipari szakmunkás

Feladat sorozatjele: Ti. III.

Szintvizsga időtartama:	120 perc
Elérhető maximális pontszám:	100 pont
Feladatok száma:	3 részfeladat

Felhasználható: 9. évfolyam, február 01-től április 30-ig.
Javító-, illetve pótló-vizsgán: június 15-től augusztus 30-ig

Feladatok helyszíne: tanműhely, tanterem

Szakképesítés azonosító száma és megnevezése:

34 541 10 Tejipari szakmunkás

Feladat sorozatjele: Ti. III.

Érvényes: 2016. szeptember 1-től

Ti. III./A feladat

Rendelkezésre álló időkeret: 30 perc

Felkészülési idő: - perc

Adható maximális pontszám: 30 pont

A feladat típusa: írásbeli

A tej hőkezelési eljárásainak, technológiai paramétereinek, alkalmazási példák ismerete

A feladat meghatározása, leírása:

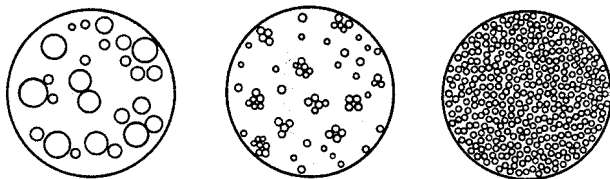
- a.) A termékek gyártásánál nagyon fontos, hogy ismerjük a helyes technológiai paramétereket, folyamatokat. Írja be az alábbi táblázatba a hőkezelési eljárásokkal kapcsolatos hiányzó adatokat!

A tejiparban alkalmazott hőkezelési eljárások

10 pont

Hőkezelési eljárás	Hőmérséklet °C	Hőntartási idő sec	Alkalmazási példa
Termizálás.	62-65	600-1800	Egyes sajtok
Pasztörözés	72-76	10-40	Sajtfélék, fogyasztói tej
Magas hőmérsékletű hőkezelés	85-108	1-2	Tej, tejszín, savanyú készítmények, túrótej, desszertek
Ultramagas hőmérsékletű hőkezelés	136-142	2-6	Féltartós, tartós tej és ízesített tejkészítmények, habtejszín
Sterilezés	115-121	10-30	Kávetejszín, sűrített tej

- b.) Ismertesse a homogénezés hatását a tejben lévő zsírgolyócskákra! Ismertesse fogalmát, célját, megvalósítását!

fogalom: a tej, tejszín zsírgolyócskáinak fizikai úton történő elaprózása.

5 pont

Szakképesítés azonosító száma és megnevezése:

34 541 10 Tejipari szakmunkás

Feladat sorozatjele: Ti. III.

Érvényes: 2016. szeptember 1-től

cél: - teltebb íz kialakítása, ekkor *részhomogénezés* elegendő pl. (csak a zsíros fázis homogénezése),

- a savanyú alvadék szilárdítása, a savókiválás csökkentése a cél, ekkor a *teljes homogénezésre* van szükség, a teljes anyagmennyiséget homogénezni kell. **5 pont**

megvalósítás: Alkalmazásakor a 65 °C-ra előmelegített tejet vagy tejszínt szivattyúval a homogénező fejbe vezetjük, ahol a homogénező szelepen beállított egy kis résen keresztül kilép. A gépben uralkodó nyomás 40 - 250 bar. A nagy nyomás és a fellépő aprító erők hatására a zsírgolyócskák széttörnek, a kifolyt vajolajból zsírcseppek keletkeznek, majd újra kialakul az új zsírgolyócskák fehérje és a vízburka.

5 pont

c.) Mutassa be az alvasztás folyamatát!

Alvasztás, a tej kazeinjének kiválasztása. Ennek következtében a tej megalvad. A kazein kiválasztását a tejsavbaktériumok által termelt erjesztőanyagok (enzimek) hatására képződött tejsav okozza, mely a kazeintól elvonja és leköti a meszet, mire a kazein felszabadul és kicsapódik. A kazeint kicsaphatjuk a tejből bármilyen savnak (sósav, ecetsav, kénsav) a segítségével is. A sav hatására kivált alvadék savanyú ízű. A kazein oltóenzim hatására is kicsapódik, mert az oltóenzim a kazeint parakazein vegyületté alakítja, mely mészsók jelenlétében kiválik. A tej megalvasztásának ezt az utóbbi módját a sajtgyártásnál alkalmazzák.

5 pont

Ti. III./B feladat

Rendelkezésre álló időkeret: 40 perc

Felkészülési idő: -

Adható maximális pontszám: 30 pont

A feladat típusa: írásbeli, szakmai számítás

A feladat meghatározása, leírása: Mértékegység átváltás, arányosság alkalmazása

Végezze el a következő szakmai számítást!

Egy tejüzemnek a gyártási programja 22000 db pohár 0,2 l-es, 13500 tasak 0,5 l-es és 4300 db literes kakaós tej készítését írja elő.

Anyagnorma előírás 100 liter kakaós tej gyártásához: 94,5 liter sovány tej, 7,55 kg cukor, 2,52 kg kakaópor,

Szakképesítés azonosító száma és megnevezése:

34 541 10 Tejipari szakmunkás

Feladat sorozatjele: Ti. III.

Érvényes: 2016. szeptember 1-től

Mennyi anyag szükséges a fent leírt termékek előállításához?(sovány tej, kakaópor, cukor)

A feladat részletezése:

A számítási feladathoz alapl műveletek végzésére alkalmas számológép használata megengedett, a részeredményeket rögzítse írásban a biztosított pecsétellátott lapon. A kérdésekre válaszoljon szövegesen!

A feladat értékelésének szempontjai, követelményei:

Szakmai feladat helyes értelmezése, számolási készség, logikus gondolkodás.

Feladat megoldása:

22000 x 0,2 liter = 4400 liter	3 pont
13500 x 0,5 liter = 6750 liter	3 pont
4300 x 1 liter = 4300 liter	3 pont
összesen: 15450 liter kakaót kell készíteni	3 pont

Ha 100 liter kakaós tejhez kell	94,5 liter tej
<u>15450 liter kakaós tejhez kell</u>	<u>x liter tej</u>

x= **14600,25** liter **tej** szükséges a termeléshez **6 pont**

Ha 100 liter kakaós tejhez kell	7,55 kg cukor
<u>15450 liter kakaós tejhez kell</u>	<u>y kg cukor</u>

y = **1166,475** kg **cukor** szükséges 5730 liter kakaó előállításához **6 pont**

Ha 100 liter kakaós tejhez kell	2,52 kg kakaópor
<u>15450 liter kakaós tejhez kell</u>	<u>z kg kakaópor</u>

Z= **389,34** kg **kakaópor** szükséges a 15450 liter kakaós tej előállításához **6 pont**

Szakképesítés azonosító száma és megnevezése:

34 541 10 Tejipari szakmunkás

Feladat sorozatjele: Ti. III.

Érvényes: 2016. szeptember 1-től

Ti. III./C feladat

Rendelkezésre álló időkeret: 50 perc

Felkészülési idő: -

Adható maximális pontszám: 40 pont

A feladat típusa:

Gyakorlati, szóbeli feladat, tejátvitel folyamata

A feladat meghatározása, leírása:

Végezze el a tanüzembe beérkező nyerstej mennyiségi és minőségi átvételének egy tetszőleges vizsgálatát! Ismertesse a folyamat jelentőségét, a megvalósítás lépéseit a munkavédelmi és higiéniai előírások betartásával! Ismertesse az ide vonatkozó munkavédelmi, higiéniai szabályokat!

A feladat értékelésének szempontjai, követelményei:

A helyes feladatértelmezés, logikus gondolkodás, önálló munkavégzés, üzembe-helyezés, munkavédelmi , higiéniai szabályok ismerete

- üzemeltetés: mennyiségi átvétel teendőinek szakszerűsége	15 pont
- minőségi átvétel egy vizsgálatának szakszerű elvégzése	15 pont
- munkavédelmi, higiéniai szabályok betartása	10 pont

Összes idő: Ti III./A.	30 perc
Ti III./B.	40 perc
Ti III./C	<u>50 perc</u>
	120 perc

Összes pont: Ti III./A.	30 pont
Ti III./B.	30 pont
Ti III./D	<u>40 pont</u>

100 pont